

MĂLINI

REALIZĂRI ȘI PROIECTE ALE COMUNEI MĂLINI ÎN TIMPUL GUVERNĂRII PONTA

Încă din primele zile care au urmat alegerilor locale din vara anului 2012, între organismele administrative și politice de la nivelul județului Suceava și conducerea comunei Mălini s-a realizat o legătură concretă, reală, benefică dezvoltării și modernizării localităților noastre.

Președintele Consiliului Județean Suceava, domnul Cătălin Nechifor, a apreciat spiritul gospodăresc al conducerii comunei Mălini și s-a arătat dispus să sprijine, prin toate modalitățile care îi stau la îndemână, dezvoltarea pe mai departe a zonei, realizarea proiectelor de actualitate sau de perspectivă.

Președintele Consiliului Județean s-a întâlnit în mai multe rânduri cu Consiliul Local al comunei Mălini, cu gospodari din localitățile comunei, cadru în care s-au evidențiat căile și modalitățile cele mai potrivite, cele mai eficiente pentru continuarea dezvoltării economice și sociale a zonei, dezvoltare pe care Consiliul Județean să o sprijine sub toate aspectele: politic, material, financiar.

Deputatul Partidului Social Democrat, domnul Ion Stan, un bun și vechi prieten al Măliniului, a fost și rămâne omul politic care s-a implicat consecvent în sprijinirea proiectelor de dezvoltare locală a zonei noastre. Prezent, în dese rânduri, în localitățile comunei, la sediul primăriei, domnul Ion Stan a urmărit realizarea proiectelor și a acționat permanent pentru finalizarea acestora în timpul planificat și în parametrii funcționali de nivel superior.

Un alt politician din Partidul Social Democrat care s-a implicat în îndeplinirea obiectivelor asumate de comuna Mălini este senatorul Ovidiu Donțu. Și domnia sa și-a propus și a participat activ la asigurarea suportului politic și material necesar ducerii la bun sfârșit a planurilor de dezvoltare locală, de modernizare a zonei.

Bucurându-ne de acest sprijin, în comuna noastră se poate vorbi, la această oră, de încheierea construcției unei grădinițe la Poiana Mărului, de funcționarea în condiții foarte bune a Unității de Asistență Medico-Socială și de calitatea superioară a principalelor căi de comunicație care străbat comuna: drumurile județene 209A și 209B.

La fel, comuna Mălini a obținut fonduri pentru reabilitarea și modernizarea căminului cultural din centrul civic: proiectul este aprobat, finanțat, iar o firmă din Iași va începe lucrările necesare chiar din această toamnă. Și încă o veste foarte bună, comuna noastră a obținut banii necesari modernizării drumului comunal 12B pe o lungime de 3,5 km.

Într-o perspectivă imediată va intra în lucru instalația pentru aducerea apei potabile curente în fiecare gospodărie.

Iar în viitorul apropiat, primăria Mălini, cu sprijinul politic și financiar adecvat, va reconstrui Crucea Talienilor din culmea Stânișoarei, va acționa pentru construirea unui cămin cultural în satul Pîraie, pentru modernizarea pieței agroalimentare, pentru amenajarea unui muzeu etnografic.

Primarul Petru Nistor apreciază sprijinul substanțial, nemijlocit și necondiționat pe care Consiliul Județean Suceava, președintele Consiliului Județean, Cătălin Nechifor, oamenii politici din Partidul Social Democrat, precum deputatul Ion Stan și senatorul Ovidiu Donțu, l-au acordat dezvoltării și modernizării comunei Mălini. Totodată, domnul Petru Nistor își exprimă convingerea că, odată cu instalarea domnului Victor Ponta ca președinte al României, prin consolidarea influenței politice a Partidului Social Democrat, comuna noastră va obține, în continuare, sprijinul necesar pentru dezvoltarea și modernizarea zonei, pentru ridicarea nivelului de trai al tuturor locuitorilor comunei.

continuare în pagina 3

OPINII DE ALEGĂTOR

10 motive pentru care, în turul doi al alegerilor prezidențiale, vreau să votez cu Victor Ponta

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că este un politician tânăr, echilibrat, bine pregătit, bine intenționat, care a demonstrat că este capabil să ia hotărâri constructive, înțelepte.

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că este un om al înțelegerii, al dialogului și nu al vrajbei, al dușmăniei, al discordiei; pentru că este un om al păcii sociale, al ideii de unire, de unitate a românilor și nu de dezbinare a lor.

• Vreau să votez cu Victor Ponta fiindcă guvernul pe care îl conduce a acționat concret și eficient pentru repararea nedreptății care li s-a făcut românilor atunci când vechea guvernare le-a tăiat pensiile și salariile.

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că guvernul pe care îl conduce a redus contribuția pentru asigurări sociale, a redus taxa pe valoarea adăugată la pâine și va continua această operațiune și la alte produse agroalimentare.

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că în programul său prezidențial își propune revigorarea agriculturii, în așa fel încât România să redevină „grânarul Europei”, unul dintre exportatorii importanți ai produselor agroalimentare pe piețele lumii.

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că el nu a jignit și nu a înjosit oamenii din diferite categorii sociale; nu a jignit și nu a înjosit învățământul românesc și medicina românească, respectiv cadrele didactice și cadrele medicale din țara noastră.

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că el nu a jignit și nu a înjosit oamenii importanți pentru poporul român, așa cum s-a întâmplat, în ultima vreme, în cazul Regelui Mihai (și nu numai).

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că, într-un timp relativ scurt, s-a impus ca un reprezentant de vârf al României în relațiile cu alți lideri politici ai lumii. În acest interval a avut peste 50 de întâlniri la cel mai înalt nivel cu lideri din Germania, Austria, Italia, Spania, China și încă multe alte state. Astfel a reușit să scoată țara din izolarea pricinuită de puterea precedentă.

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că este primul om politic care a gândit „Strategia națională de luptă împotriva sărăciei.” Sărăcia a lovit mulți români în ultimii 10 ani, iar Victor Ponta și-a asumat, prin programul său, misiunea fundamentală de eradicare a acestei anomalii sociale.

• Vreau să votez cu Victor Ponta pentru că este un bărbat în sensul deplin al cuvântului, un om de casă – soț, părinte și fiu atent, delicat, devotat; pentru că are pasiuni normale, precum sportul, pe care le cultivă în văzul lumii; pentru că este din neamul nostru: un român verde, neaoș, adevărat.

Un alegător, Dumitru AMARIEI

Costumul național în comuna Mălini

continuare în pagina 4

Horticultură performantă la Mălini

continuare în pagina 4

Repere ale ortodoxiei românești Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi din Iași

continuare în pagina 2

Comuna Mălini - în atenția mijloacelor mass-media

• Posturi locale de televiziune din Suceava au difuzat în ultimul timp ample reportaje referitoare la dezvoltarea comunei Mălini, la realitățile prezentului, dar și la perspectivele zonei;
• Săptămânalul „Informatorul Moldovei”, care este difuzat în județele Iași, Vaslui, Botoșani, Suceava, Bacău, Neamț, Vrancea, Galați, dar și în Republica Moldova, a publicat într-o ediție recentă un amplu fotoreportaj despre comuna Mălini.

„Mălini - stațiune turistică!”

„Mălini - stațiune turistică!” este ideea pe care o susține cu argumente săptămânalul „Informatorul Moldovei.”

Iată extrase din fotoreportajul apărut recent:

„La Mălini investițiile publice sunt dublate de investiții private.”

„Mălinii lui Labiș au frumoșii Dumnezeiești, poezie, investiții publice de anvergură și toate la un loc dau zonei o imagine de stațiune turistică.”

„Drumuri asfaltate, apă curentă și canalizare, grădiniță nouă la Poiana Mărului...”

„Dacă n-ar fi fost comunități atât de frumoase, dacă n-ar fi fost oameni gospodari și mândri de locurile unde trăiesc, am fi fost mai săraci. Pentru că n-am fi avut aceste frumoșii cântate în versuri de geniile timpurilor. Mălinii lui Labiș se prezintă astăzi mai frumos decât ieri, iar mâine se vor prezenta și mai frumos decât astăzi. Asta e impresia tuturor celor care trec de

poarta de intrare în frumoasa comună care cuprinde toate formele de relief de la șes la munte. Ultima dată când am fost am descoperit aproape de intrarea în comună o parcare amenajată mai bine decât

cele de pe drumurile naționale ale patriei. E meritul administrației locale care vine în întâmpinarea turiștilor și a tuturor vizitatorilor, punându-le la dispoziție facilități pentru a le face vizita mai frumoasă. Până la urmă e ceva normal să încerci să dezvolti comunitatea folosind oportunitățile existente. Dar nu peste tot e așa, din păcate.

Spuneam așadar că astăzi e mai frumos la Mălini decât ieri, iar mâine va fi mai frumos decât astăzi.

Și nu greșim ceva pentru că an de an aici se realizează investiții publice mai mici sau mai mari care contribuie la ridicarea nivelului de trai al cetățenilor. Iar aceste investiții publice sunt dublate de investiții private, în special pe latură agroturistică ceea ce face din Mălini o adevărată stațiune turistică. S-a spus și s-a vorbit mult de pârtia de schi Pojorâta de la Mălini. La început au fost mai mulți cârtitori, dar acum toți sunt de acord cu ideea pusă în practică de administrația locală, condusă de acuși trei mandate de primarul Petru Nistor, a venit ca o „mănușă” pentru comunitate și pentru întreaga zonă. Pârtia de schi și frumoșii zonei au condus la construcția de pensiuni turistice, ceea ce arată că, în curând comuna Mălini va fi o adevărată stațiune turistică. În această direcție merg în continuare eforturile administrației locale.”

Autorul, ziaristul Ciprian Panagachi, își însoțește textul cu fotografii care surprind repere ale drumului comunei noastre spre civilizația modernă, europeană.

La „Spartachiada profesorilor” Remarcabilă participare a cadrelor didactice din Mălini

Timp de trei zile, la începutul lunii octombrie, s-a desfășurat la Fălticeni și Suceava, ediția a doua a „Spartachiadei profesorilor”. Activitatea, sută la sută sportivă, a fost organizată de Alianța Sindicatelor din Învățământ Suceava, prin departamentul „Cultură, sport, turism.” Pentru reușita competiției, organizatorii au colaborat cu Consiliul Județean Suceava, Inspectoratul Școlar Județean, Direcția Județeană de Tineret, Primăria Municipiului Suceava și Universitatea „Ștefan cel Mare” – Suceava.

Competiția sportivă a angajaților din învățământul preuniversitar județean a avut ca principal scop promovarea sportului în sprijinul sănătății – atât pe palierul cadrelor didactice, cât și, printr-o mai bună implicare a acestora, pe palierul mai larg al elevilor.

Probele propuse participanților

au fost numeroase, interesante, atractive: cros, șah, ciclism, înot, badminton, fotbal, volei, tenis de câmp, tenis de masă, pescuit sportiv.

Printre numeroșii participanți la „Spartachiada profesorilor” s-au numărat și două cadre didactice din comuna Mălini: profesoarele de educație fizică Liliana Focșa și Cristina Lateș. Reprezentantele noastre au făcut parte din echipa de volei a Filialei Fălticeni, cu care au ocupat locul doi în clasament, au obținut locuri fruntașe la cros, răsplătite cu diplome de mențiune. Liliana Focșa a participat și la concursul de badminton, unde s-a situat pe locul trei.

Remarcăm prezența onorabilă a cadrelor didactice de la Mălini la „Spartachiada profesorilor” și sperăm că spiritul competiției...va coborî în structura, tematica și substanța educației fizice din școlile noastre.

Repere ale ortodoxiei românești Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi din Iași

Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi, într-o imagine de la sfârșitul secolului al XIX-lea

Ctitorie voievodală

Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi din Iași este ctitoria voievodului Vasile Lupu, care ocupă tronul Moldovei între anii 1634 și 1653. Lucrările de zidire a bisericii încep în 1635 și se încheie în 1639. În anii următori se pun bazele Academiei Domnești, mănăstirea este înzestrată cu o tipografie și se întemeiază școala de la Trei Ierarhi. Astfel, în contextul epocii, Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi constituie o emblemă a unui domnitor puternic, bogat și ambițios, un model pentru toate bisericile ortodoxe. De-a lungul timpului, de la ctitorirea ei și până astăzi, mănăstirea a uimit vizitatorii autohtoni sau străini – toți o consideră ca o realizare fără egal. În plus, ea reprezintă și un element strategic pentru sistemul de apărare al Moldovei – pentru că, fiind supuși ai Înaltei Porți, domnitorii moldoveni nu aveau voie să-și construiască cetăți de apărare. De aceea, ei recur la soluția bisericilor fortificate – ceea ce se întâmplă și în cazul bisericii de la mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi.

Capodoperă arhitecturală

Biserica mănăstirii este o bijuterie arhitecturală, o superbă operă de

artă, un monument de cotitură în civilizația românească, o sinteză fericită între tradiția moldovenească și cea occidentală și orientală. O broderie realizată în piatră îmbracă în întregime zidurile bisericii. Este vorba de blocuri de piatră, sculptate unul câte unul, cu o minuțiozitate perfectă, într-o asociere de stiluri complet diferite. Blocurile de piatră au fost sudate între ele cu plumb topit. Ornamentele exterioare, care acoperă edificiul în întregime, și care inițial au fost acoperite cu foițe de aur, combină elemente turcești, arabe, georgiene, armene și persane cu motive arhitecturale autohtone. Pot fi numărate peste treizeci de modele decorative, care nu se repetă și împodobesc biserica de la temelie până în vârful turlor.

Iconostasul bisericii datează de la sfârșitul secolului al XIX-lea, când a fost necesară înlocuirea celui vechi. Noul iconostas a fost sculptat în marmură de Carara și decorat cu mozaicuri și emailuri. Candelerele, o parte din sfeșnice și întregul mobilier bisericesc datează din aceeași perioadă a ultimei restaurări și au fost lucrate în bronz împodobit cu fildeș și pietre prețioase. Restaurarea a avut loc între anii 1882 și 1887, dar, în desfășurarea acesteia, din multe privințe, biserica a cunoscut modificări.

Vitregiile vremii

Momente grele au adus vremurile pentru mănăstire și viețuitorii acesteia. Un prim incendiu a afectat-o în 1650, la 11 ani după realizarea edificiului. Atunci tătării au năvălit la Iași și, împreună cu cete de cazaci, au dat foc orașului. Focul s-a extins și asupra mănăstirii. După dezastru, cu eforturi susținute, Vasile Lupu își va reface ctitoria. 36 de ani mai târziu, Iașul este incendiat și prădat de polonezi și cazaci. Atunci ard biserica, chiliile și trapeza. Cutremurele din anii 1711, 1781, 1795 și 1802 vor ruina ctitoria lui Vasile Lupu. Încă un incendiu, în 1827, când a ars o mare parte din oraș, urmat de închiderea mănăstirii odată cu secularizarea averilor mănăstirești au condus la o degradare accentuată a așezământului.

Adăpost sfânt

Biserica Mănăstirii Sfinții Trei Ierarhi din Iași a adăpostit din anul 1641 și până în anul 1887 moaștele Sfintei Parascheva. Acestea se aflau la biserica Sfântul Gheorghe din Fanar și au fost aduse pe pământ românesc de Vasile Lupu după ce a plătit datoriile Patriarhiei de la Constantinopol (260 de pungi cu aur) către turci, dar și către creștini. În plus, pentru a obține o anume exceptare de la preceptele turcești, domnitorul moldovean a „dăruit” Înalta Poartă cu 300 de pungi de aur. În 1887, probabil din cauza degradării așezământului, moaștele Sfintei Parascheva au fost mutate la Catedrala Mitropolitană din Iași.

Necropolă a neamului

La Trei Ierarhi sunt îngropați voievodul Vasile Lupu, cu fiii săi Ioan și Ștefăniță, și doamna Tudosea, soția domnitorului. Toate mormintele se află în pronaos, de o parte și de alta, în nișe speciale.

Tot aici își doarme somnul de veci Dimitrie Cantemir. La căpătâiul său se află o placă de marmură cu stema Moldovei și cu inscripția: „Aici întors acasă din lunga și grea pribegie pentru libertatea țării sale, odihnește Dimitrie Cantemir, domn al Moldovei și învățat cercetător al trecutului românesc”.

Într-o nișă apropiată se află sicriul cu rămășițele lui Alexandru Ioan Cuza.

Reîntoarcerea la sfânta tradiție

La această oră, Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi se află în condiții bune, după o renovare recentă. Se mai lucrează la restaurarea picturii din interiorul bisericii.

Din 1990, așezământul funcționează din nou în regim de mănăstire,

cu toate cele rânduite pentru acest rang. De reținut că din 1863 și până în 1990, timp de 127 de ani, Mănăstirea Trei Ierarhi a fost practic închisă, aici nu se săvârșea „jertfa cea fără de sânge a liturghiei” decât în situații cu totul speciale. Acum lucrurile au intrat în normal, credincioșii, dar și turiștii, au acces după un anume program. Obștea tânără și deloc numeroasă a mănăstirii lucrează pentru reîntoarcerea la izvoarele ortodoxiei, la cântarea și pictura bizantină.

Dumitru AMARIEI

Mănăstirea Sfinții Trei Ierarhi, imagine aeriană

REALIZĂRI ȘI PROIECTE ALE COMUNEI MĂLINI ÎN TIMPUL GUVERNĂRII PONTA

Grădiniță nouă la Poiana Mărului

Unul dintre proiectele mai vechi pentru care s-a bătut primarul Petru Nistor a fost construcția unei grădinițe noi la Poiana Mărului. După îndelungi demersuri eșuate, proiectul a fost aprobat de Consiliul Județean Suceava, a fost finanțat de Agenția Națională de Investiții, iar la această oră este finalizat. În cel mai scurt timp preșcolarii de la Poiana Mărului se vor bucura de cele mai bune condiții: spații mari, luminoase, căldură de la o centrală termică, apă curentă, canalizare.

Drum județean bine și permanent întreținut

Una dintre realizările importante pentru locuitorii satelor din comuna Mălini a fost repararea și modernizarea drumurilor județene care traversează localitățile noastre: 209A și 209B. Cu câțiva ani în urmă, aceste drumuri erau aproape impracticabile. Astăzi se circulă în cele mai bune condiții. Este o realizare remarcabilă la care s-a ajuns după insistențele neobosite ale conducerii comunei Mălini. Dar lucrarea ca atare a aparținut organismelor administrative județene, președintele Cătălin Nechifor preocupându-se personal de calitatea drumurilor județene care ne străbat comuna, de întreținerea sa în parametrii funcționali optimi.

O unitate social-medicală etalon

Unitatea de Asistență Medico - Socială, care funcționează într-o clădire care acum câțiva ani era o ruină, este una apreciată în tot județul. Dar mai cu seamă este bine apreciată de cei care beneficiază de condițiile create aici.

Fără îndoială, pentru a menține unitatea la un nivel superior de funcționalitate este nevoie de foarte multe lucruri, iar aceste lucruri presupun resurse financiare, presupun cheltuieli care uneori depășesc posibilitățile bugetare ale primăriei Mălini.

Faptul că unitatea funcționează, și funcționează în condițiile cele mai bune, se datorează și sprijinului care se obține de la organismele administrative județene.

Căminul cultural din centrul Măliniului - reabilitat, modernizat

Primăria comunei a promovat proiectul „Reabilitarea, modernizarea și dotarea căminului cultural din satul Mălini.”

Un asemenea proiect se impunea, construcția fiind veche, iar în unele perioade nu s-a bucurat de întreținerea cuvenită. În altă ordine de idei, o comunitate umană civilizată are nevoie de un for spiritual, cultural adecvat, cu o ambianță modernă, stimulatoare, cu dotări de nivelul timpului pe care îl trăim.

Având suportul politic necesar, asigurat de reprezentanții Partidului Social Democrat în teritoriu și la București, proiectul a avut succes, a fost aprobat, finanțat din fondurile Agenției Naționale de Investiții, iar firma care a câștigat licitația va începe lucrările în toamna acestui an.

Clădirea va suporta lucrări de reparații radicale, modificări, modernizări atât la interior, cât și la exterior. În final, în bună parte unele elemente precum tâmplăria, acoperișul și pardoseala, vor fi noi, încăl-

zirea se va face cu o centrală termică pe lemne. La fel vor fi dotări noi, precum scaunele pentru spectacol, birourile, dulapurile, vitrinele, rețeaua de calculatoare.

Va fi modernizat drumul comunal 12B

Primăria comunei Mălini și Consiliul Local al comunei Mălini au inițiat și definitivat demersurile necesare modernizării drumului comunal 12B pe o lungime de aproximativ 3,5 km. Obiectivul propus spre finanțare, în cadrul Programului Național de Dezvoltare Locală - 2014, s-a denumit „Modernizare drum comunal DC 12B, în comuna Mălini, județul Suceava”. Cu sprijinul Consiliului Județean Suceava, proiectul a fost aprobat și finanțat de organismele guvernamentale abilitate.

După parcurgerea etapelor legale privitoare la o asemenea investiție, pe parcursul anului 2015, se va proceda la realizarea lucrărilor.

Proiect de anvergură, o deschidere reală spre standardele de viață occidentale

Cel mai important proiect asumat de primăria Mălini pentru perioada următoare este realizarea unui sistem de alimentare cu apă (care sa deservească toate gospodăriile din toate satele comunei) și extinderea rețelei de canalizare. Acest proiect, deosebit de complex, va conduce în mod direct și real la ridicarea standardelor de viață a cetățenilor. În acest moment toată documentația este definitivată și prezentată instituțiilor guvernamentale responsabile. Urmează ca până la sfârșitul anului 2014 să fie deschise modalitățile de finanțare asigurate de Uniunea Europeană.

La o întâlnire a Consiliului Local Mălini, președintele Consiliului Județean Suceava, Cătălin Nechifor, deputatul Ion Stan și senatorul Ovidiu Donțu, oameni politici reprezentativi pentru Partidul Social Democrat, și-au manifestat sprijinul total pentru finanțarea investiției, hotărârea de a interveni pentru finanțarea și realizarea acesteia. De aceea, la nivelul conducerii comunei Mălini se așteaptă cu încredere, cu optimism începerea procedurilor de finanțare, care ar trebui să se întâmple până la sfârșitul anului 2014.

Planuri ambițioase pentru viitor

Pentru anul 2015, primarul Petru Nistor va propune Consiliului Local Mălini o serie de acțiuni pentru valorificarea turistică a zonei. Una dintre acestea are ca scop reconstrucția, pe culmea Stănișoarei, a Crucii Talienilor în forma și dimensiunile sale originale. În apropierea acesteia, la limita dintre județele Suceava și Neamț, se va amenaja un popas-loc de parcare, mese, bănci (eventual acoperite). La fel, se va căuta o soluție pentru punerea în evidență, protejarea și conservarea urmelor istorice lăsate după confruntările din august 1944- rămășițele cazematei nemțești.

Într-o perspectivă și mai largă, primăria Mălini își propune continuarea modernizării drumurilor comunale, construirea unui cămin cultural la Pâraie, modernizarea pieței agroalimentare, amenajarea unui muzeu etnografic.

HOTĂRÂRE IMPORTANTĂ A CONSILIULUI LOCAL AL COMUNEI MĂLINI

Consiliul Local al comunei Mălini a adoptat, în ședința din 19 septembrie 2014, hotărârea privind aprobarea scutirii de plată a majorărilor de întârziere și penalităților aferente obligațiilor bugetare conștând în impozite și taxe locale, redevențe și chirii datorate bugetului local de către persoanele fizice de pe raza administrativ-teritorială a comunei.

Hotărârea Consiliului Local stabilește că persoana care achită până la 24 decembrie 2014 suma datorată la bugetul local va fi scutită de plata majorărilor pentru întârziere.

Hotărârea Consiliului Local are în vedere prevederilor articolului 125 din O.G. nr. 92 din 2003 privind Codul de Procedură Fiscală, modificată și republicată; precum și H.G. nr. 1050 din 2004 privind aprobarea normelor metodologice de aplicare a O.G. 92 din 2003 privind Codul de Procedură Fiscală.

Hepatita - un flagel mondial

Focare de hepatită virală tip A - în județul Suceava

În ultimul timp, în mai multe localități din județul Suceava (Marginea, Arbore, Horodnicul de Jos) au apărut cazuri de hepatită. Este vorba despre 42 de persoane care suferă de hepatită virală de tip A. Primele îmbolnăviri au apărut la începutul lunii iulie la câțiva copii din comunele Marginea și Arbore.

Direcția de Sănătate Publică Suceava, prin purtătorul de cuvânt Adrian Popescu, a anunțat că monitorizează situația din cele trei comune și îndeamnă populația să respecte cu strictețe regulile de igienă personală pentru a reduce riscul îmbolnăvirilor. Organele sanitare județene precizează că apa din localitățile în care s-au înregistrat îmbolnăviri este de calitate necorespunzătoare, dar nu aceasta este cauza principală a apariției bolii. Persoanele afectate sunt copii cu vârste cuprinse între un an și 10 ani și fac parte din familii învecinate, între care există legături de rudenie și care se vizitează reciproc.

Hepatita ucide milioane de oameni

În fiecare an, la nivelul întregii lumi, mor, în medie, 1,4 milioane de oameni bolnavi de hepatită. Organizația Mondială a Sănătății a anunțat, în luna iulie 2014, că în anul 2013 hepatita a făcut un milion și jumătate de victime. În cele mai multe cazuri, îmbolnăvirea cu hepatită B și C conduce la complicații, inclusiv la contractarea cancerului hepatic. „Cel mai bun mijloc de luptă împotriva cancerului hepatic sau a cirozelor hepatice este activitatea de prevenire și tratamentul hepatitei virale - susțin specialiștii Organizației Mondiale a Sănătății. Dacă se va acționa astfel, vor fi salvate multe vieți și, în același timp, se vor face multe econo-

mii în domeniul costurilor pentru sănătate”.

Prevenirea hepatitei virale tip A

Hepatita virală tip A este o afecțiune hepatică deosebit de periculoasă, care poate conduce la boli grave. Hepatita virală tip A se răspândește prin transmiterea fecalorală.

Boala este strâns asociată cu igiena personală precară și salubritatea deficitară. Epidemiile pot fi explozive, pot provoca pierderi umane și economice uriașe. În anul 1988, într-un singur focar din China au fost afectate 300.000 de persoane. Grupurile specifice de risc sunt copiii din comunități (creșe, grădinițe, instituții de îngrijire) și adulții care trăiesc în aglomerații cu situație precară. Cele mai eficiente metode de prevenire sunt:

1. salubritatea îmbunătățită;
2. asigurarea unei igiene personale riguroasă;
3. spălarea frecvent pe mâini;
4. un stil de viață sănătos;
5. folosirea cu strictețe a vaselor și a paharelor personale;
6. evitarea contactului cu persoanele contaminate sau cu obiecte care aparțin acestora;
7. folosirea unor surse de apă de bună calitate.

Hepatita este numită boala mâinilor murdare. Trebuie să ne spălăm pe mâni după efectuarea treburilor în gospodărie (la grajd, în grădină), când ne întoarcem acasă dintr-o deplasare, dintr-o vizită, de la cumpărături, după folosirea toaletei. Spălarea pe mâini înseamnă folosirea din abundență a apei și săpunului.

Hepatita este una dintre bolile cele mai periculoase și mai răspândite în întreaga lume. Prevenirea acesteia este, totuși, la îndemâna noastră, a tuturor.

Doctor Carmen Mariana MOGÂRZAN

Căminul cultural din Mălini, în perspectiva optimistă a proiectanților

Horticultură performantă la Mălini

Sigur, în localitățile comunei Mălini există numeroase livezi. Unele mai mari, altele mai mici. Unele cu rezultate mai importante, altele cu rezultate mai modeste. Dar există și o livadă cu mari performanțe. Este vorba de cea care aparține familiei Muscălița. Doamna Viorica Muscălița, cunoscută mai degrabă sub numele de Vica, ne-a lămurit cum stau lucrurile. Istoria horticulturii în familia Muscălița începe cu vreo cinci ani în urmă. Mai întâi a fost documentarea „ca la carte”: „Cu partea aceasta științifică m-au ajutat și mă ajută băieții” - ne spune doamna Vica. La început au plantat material autohton, românesc, iar rezultatele au fost încurajatoare. După această experiență au procurat pomi din Olanda. Au ales genul de cultură intensivă: pomii cu coroană pe spalieri, udare prin picurare la rădăcina fiecărui pom.

După eforturi serioase, după efectuarea lucrărilor necesare la timp și în conformitate cu tehnologia aleasă, a apărut o livadă modernă, de peste 3000 metri pătrați. Aici se află meri din soiurile Golden Delicious, Ionagold, Idared, Gala. În anul 2013, recolta a fost compro-

misă de grindină. Au reușit să salveze pomii după o adevărată luptă cu urmările dezastrului. Anul acesta, recolta este pe măsura muncii, a priceperii și a pasiunii doamnei Vica și a ajutoarelor sale. Se estimează că vor culege 10-12 tone de mere frumoase, gustoase, sănătoase. Între acestea se vor regăsi și cele din soiul Idared, fructe foarte căutate de persoanele bolnave de diabet.

Am refăcut, împreună cu doamna Vica, drumul parcurs de la începutul acestei inspirate investiții și până în toamna lui 2014, când se poate bucura de rezultate cu adevărat spectaculoase. Nu a fost deloc simplu. La fiecare pas se consumă eforturi mari, grijă și atenție deosebite. Au învățat și din reușite, și din eșecuri. „Este o adevărată luptă cu natura – ne spune doamna Muscă-

lița. O luptă permanentă, de dimineață și până seara. Sigur, am fost ajutat și de cei doi fii ai mei. Când au avut posibilități, când au avut timp au fost alături de mine. Rezultatul este recolta bună din acest an, dar și o experiență deosebită, utilă și interesantă.”

Adăugăm la spusele doamnei Vica faptul că, rezultatul, așa cum l-a arătat dânsa, mai are un aspect, unul deloc minor: livada, așa cum am găsit-o noi, înainte de culesul merelor, arăta ca în povești, ca în visele frumoase.

Se dovedește încă o dată, o dovedește familia Muscălița, că acolo unde este inteligența, inspirație și pasiune, acolo apar și rezultatele. Precum această izbândă horticola din Mălini.

Dumitru AMARIEI

Costumul național în comuna Mălini

Am intitulat acest articol „Costumul național.....” și nu „portul popular” sau „costumul popular” deoarece de mic copil știu că tata și mama spuneau „azi ne îmbrăcăm național”. Nu prea înțelegeam în totalitate termenul, dar vedeam că era o îmbrăcăminte frumoasă, iar mie îmi plăcea în mod deosebit.

Mai târziu am înțeles că acest costum național face parte din ceea ce numim specificul nației române și era o modalitate de identificare a românilor față de alte nații, mai ales în zonele românești ocupate temporar de străini, cum au fost Ardealul, Bucovina și Basarabia, unde, din patriotism, în anumite elemente de costum național, românii își țeseau culorile tricolorului. În aceste zone ocupate temporar de străini, datorită spiritului de conservare al elementelor românești, costumul național s-a păstrat mult mai bine decât în celelalte zone locuite de români, iar alături de costum s-au conservat mai bine și obiceiurile și tradițiile locului.

Părinții mei se îmbrăcau întotdeauna în costum național când mergeau la nuntă sau la biserică. De fapt, tata se îmbrăca național și la muncă, la câmp sau la treburile din gospodărie. Numai mama mai obișnuia să se îmbrace și în „haine nemțești” sau, altfel spus, în haine „cioflingărești”, ca la oraș.

Era frumos costumul național, era impunător și parcă era făcut ca să acopere sau să estompeze toate defectele corpului uman și astfel îi stătea bine oricui îmbrăca costumul național. Vedem acest lucru pe la emisiunile televizate, gen „Odată-n viață”, unde tuturor celor pe care nu i-am văzut niciodată îmbrăcați în costum național le stă foarte bine atunci când îl poartă.

În satele comunei Mălini, costumul național era o îmbrăcăminte în care, vara în special, predomina albul, care era tulburat de negru sau de alte culori pe ici, pe colo.

Acum 90-100 de ani, portul național din Mălini era influențat de elemente de costum național din satele din zona Neamțului (Borca, Farcașa etc.) unde sătenii își făceau și bundițele. Acestea, bundițele, erau piese de costum ce se confecționau cel mai greu și necesitau un anumit grad de profesionalizare a meșteșugarului.

Astfel, bundița era scurtă, cu prim negru țesut din lână, cu pui cu motive florale colorate cusute cu ață de „mulină” sau strămătură, în „rânduri”, pe întreaga suprafață a bundiței, fără ca pe aceasta să rămână nimic alb.

Bundița din Mălini o regăsim și în satele din zona Regatului Sucevei, atât în partea de sud a municipiului Vatra Dornei (Neagra Șarului, Pannaci, Broșteni), cât și în cea din jurul Fălticeniului, cu deosebirea că în jurul Fălticeniului se aseamănă oarecum modelul floral, dar bundița este mai aerisită, deoarece „rândurile” florale sunt mai distanțate între ele și există mult câmp alb necusut cu flori. Renumiți în zona Fălticeniului erau cococarii din satul Hârtop, unde se coseau bundițe pentru mai multe sate din jur, până la Nigoțești și chiar mai departe. Bundițele cu motive florale și cusute cu „mulină” sau strămătură, descrise mai sus, erau făcute și în Mălini, în special în satul Păraie, de către femeile pricepute și se coseau pe pânză sau „burdujel”. „Burdujelul” era o piele prelucrată în mod special, ceea ce o făcea mai subțire și mai rezistentă.

profesor Ioan ILIȘESCU
continuarea în ediția următoare
a publicației „Info MĂLINI”

Suceava ...pedalează pe Drumul Talienilor

Aflăm cu satisfacție că zona comunei Mălini este ținta cluburilor de ciclism „Suceava pedalează” și „Monti Cond”. Periodic, iubitorii sportului cu pedale vin cu autoturismele până în parcare de la baza pârtiei de schi. Aici se scot bicicletele, se îmbracă echipamentul potrivit și se pleacă pe traseu. Organizatorii au reușit să deplaseze la Mălini un număr record de cicloturiști: 63. Aceștia au parcurs, pe

prezentat drumul ca unul istoric, pomenit de Mihail Sadoveanu în romanul „Baltagul”, au menționat că a fost construit la cererea regelui Carol I, între anii 1902-1914. Printre constructorii s-au aflat și italienii, de aici și numele de Drumul Talienilor. De asemenea, organizatorii menționează două repere de pe traseu: Monumentul dedicat Ostașilor Români și Crucea Talienilor.

Unul dintre participanți, am înțe-

mari cantități de urdă și caș. Am și eu rude care lucrează în domeniu și consum foarte des astfel de produse, dar urdă așa bună încă nu am mâncat. [...]La întoarcere, am avut parte de cea mai frumoasă coborâre din viață!”

Am reținut și descrierea acțiunii făcute de un alt participant: „După opririle la Monumentul Ostașilor Români căzuți în luptele din august 1944 și la Crucea Talienilor, la una

zemalele nemțești din al Doilea Război Mondial.

Drumul este ușor de făcut cu bicicleta, chiar dacă în unele sectoare este foarte deteriorat din cauza apei și a traficului.

Întoarcerea s-a făcut pe același traseu.

În drum spre casă, am făcut popas la Pizza Q3 și am vizitat casa memorială Nicolae Labiș.”

Iată cum, într-un ritm tot mai

alert, zona turistică circumscrisă comunei Mălini, devine spațiul cu o afluență tot mai mare de vizitatori, de oameni iubitori ai naturii și ai frumuseților acestora. Iată cum denumirea de „stațiune turistică” devine o sintagmă care identifică, în parte și în întreg, tot ceea ce s-a realizat în domeniul social, cultural, economic (inclusiv la capitolul turistic) pe teritoriul comunei Mălini.

drumul județean 209 B, 40 km – adică distanța de la pârtia de schi Pojorâta până în culmea Stănișoarei și înapoi. Între cei 63 de participanți s-au aflat și copii de 10-12 ani, dar și persoane vârstnice, cu părul alb. Cei ce au pregătit deplasarea au

les că se numește Lucian Nichita, scrie despre sosirea pe culmea Stănișoarei: „Traseul s-a oprit direct la o stână, unde am năvălit cu toții și am început să-i golim de rezerve pe ciobani. S-a pregătit un grătar, s-a pus mămăliga pe foc și s-au scos

dintre stânilor din apropiere, am degustat produsele tradiționale locale și am admirat peisajele superbe care cuprind munții Stănișoarei, Bistriței și Rarău.

Lângă Crucea Talienilor, se pot observa și astăzi fragmente din ca-

Redactor: Dumitru Amariei

Procesare texte: Ionela Panțiru

Tehnoredactare: Răzvan Guzu

Tipografia CELESTIN - Suceava